

Redd Barna

Lokalvalget 2023

Ressurshefte for frivillige

Ingen barn skal vokse opp
i fattigdom

Innledning

Dette heftet inneholder tips du som er frivillig i Redd Barna kan benytte deg av for å påvirke politikerne i din kommune. I 2023 er det kommunevalg og her må vi sørge for å heve stemmen på vegne av barn. Politikere har ansvar for hvordan barn i kommunen har det, og de skal sikre at alle barn får innfridd sine rettigheter. Barns liv er prisgitt politiske prioriteringer i enda større grad enn voksnes. Det er i kommunen at viktige avgjørelser tas som påvirker barns liv og oppvekst.

I Redd Barnas strategi er gode levekår og inkludering et stort satsningsområde og i kommunevalget vil vi derfor ha et spesielt fokus på å bekjempe familiefattigdom. Fakta om familiefattigdom og politiske krav finner du på neste side.

Redd Barna har jobbet lenge for at familiefattigdom skal på dagsorden. I 2021 klarte vi å stoppe at barnetrygden tas fra familiene som mottar sosialhjelp. Høsten 2022 har Redd Barna utfordret regjeringen på å øke barnetrygden for barn over seks år. I forhandlingene om statsbudsjettet ble regjeringen og SV enige om å prisjustere barnetrygden, noe Redd Barna har jobbet for i mange år. Vi ser at når mange sier ifra sammen, kan vi få til endring. Nå i 2023 er målet å påvirke lokale politikere i kommunene.

Hva gjør jeg og når gjør jeg det?

På de neste sidene finner du tips til aktiviteter du kan gjøre, på egenhånd eller sammen med gruppen din. Dere kan starte allerede i nå i vinter med aktiviteter, men det er lurt å ha et særlig trøkk i perioden mai til september. For da er valgkampen i gang for alvor.

Ta kontakt med rådgiver på ditt regionkontor om hva du eller dere har lyst til å gjøre og hva dere trenger i planlegging og gjennomføring av aktiviteter.

Kontaktinfo til regionkontorer finner du her:

www.reddbarna.no/om-oss/regioner-og-lokale-grupper/

Du kan også ta kontakt med lokalpolitisk rådgiver Torill for tips og råd, eller med kampanjeleder Ane og kampanjerådgiver Marianne for spørsmål om aktiviteter.

Torill Frøise, lokalpolitisk rådgiver: torill.froise@reddbarna.no

Ane Aamodt, kampanjeleder: ane.aamodt@reddbarna.no

Marianne Skogen, kampanjerådgiver: marianne.skogen@reddbarna.no

Vi er også veldig glade for tilbakemeldinger om ting som skjer i din kommune!

Familiefattigdom i Norge

115 000 barn lever i familier med vedvarende lavinntekt, det er mer enn hvert tiende barn i Norge. Familier med dårlig råd finnes i hele landet, og andelen øker i de fleste kommuner. Dette er bekymringsfullt, og det haster med å få snudd denne utviklingen.

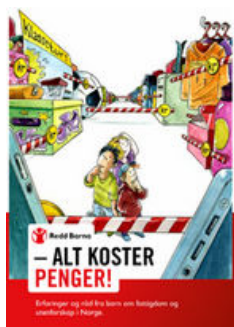
I 2022 økte prisene på strøm og mat og drivstoff, samtidig økte også renta. Dette har rammet mange og spesielt de som allerede hadde lite. I 2023 ventes det at prisene bare øker mer. Køene utenfor matsentralene blir lengre, og flere og flere familier forteller at pengene ikke lengre strekker til.

Barn som lever i familier med vedvarende lavinntekt har høyere risiko for å ikke få oppfylt sine rettigheter. Å vokse opp i en fattig familie begrenser barns mulighet til å lykkes i skolen, ha et godt kosthold eller en god bolig å bo i, og kan føre til helseproblemer. Fattigdom fratar barn muligheter for å være sammen med venner, delta i bursdagsselskaper eller å gå på fritidsaktiviteter. Barn som vokser opp i lavinntektsfamilier sier at de kjenner på skam, bekymring og at de ikke har tro på framtida.

Barnekonvensjonens artikkel 27 gir alle barn og unge rett til tilfredsstillende levekår, slik at de kan utvikle seg og ha en meningsfull hverdag. Artikkel 31 gir alle barn rett til lek og fritid. Barn skal ikke vokse opp i fattigdom i Norge. For å få snudd den negative utviklingen må politikerne i alle kommuner utvikle helhetlige og tverrfaglige tiltak for å bekjempe familiefattigdom i sin kommune.

Du finner mer om familiefattigdom på Redd Barnas nettsider her:

www.reddbarna.no/vart-arbeid/barn-i-norge/barn-i-fattige-familier/

I rapporten «Alt koster penger» har Redd Barna snakket med barn og unge om hvordan det er å vokse opp i en familie med dårlig råd. Hvilke utfordringer møter de? Hvor viktig er penger for at man skal føle seg inkludert? Hva betyr penger i hverdagen til barna? Barna har også delt hva de mener kan sikre gode levekår og deltakelse for alle barn, både i dag og i framtiden. Last ned og les rapporten. Du finner den på Redd Barnas nettsider om familiefattigdom (lenken over).

“ Mange later som de har glemt ting, så får de låne av folk. Men egentlig har de ikke råd, men det er flaut å si høyt

Barn forteller "Alt koster penger" rapport

Redd Barnas politiske krav for å bekjempe familiefattigdom

- 1** Barnetrygden må prisreguleres og økes for ALLE barn opp til 18 år. Trygder og sosialsatser til barnefamilier må sikre familien en tilstrekkelig inntekt.
- 2** Den barnefaglige kompetansen i NAV må styrkes, og NAV må få et tydeligere ansvar for hele familiens levekår.
- 3** Det må innføres gratis SFO og gode fradragsordninger for foreldrebetaling i barnehage.
- 4** Gratisprinsippet i skolen må tydeliggjøres og det må tilbys gratis skolemat, frukt og melk, samt leksehjelp.
- 5** Alle barrierer som hindrer barns deltakelse på fritidsarenaen, må ivaretas gjennom lokale fritidserklæringer.
- 6** Barns rett til en møteplass/fritidsklubb i sitt nærmiljø må lovfestes.
- 7** Arbeidet for barn i levekårsutsatte områder må styrkes i et langsiktig, helhetlig og barnrettighetsbasert perspektiv.
- 8** Bostøtten til barnefamilier må styrkes og det må innføres nasjonale standarder for barnefamilier ved tildeling av kommunal bolig.
- 9** Det må utvikles kommunale handlingsplaner for å bekjempe familiefattigdom.
- 10** Barn og unge må lyttes til og ha mulighet til å påvirke arbeidet med å bekjempe familiefattigdom.

“ Jeg sa jeg ikke kunne være med, men egentlig var det sånn at vi ikke hadde penger til å kjøpe det jeg måtte ha med på klasseturen

Barn forteller "Alt koster penger" rapport

Dette kan du som frivillig gjøre for å være med og påvirke:

1

Kartlegg din kommune

Hvor mange barn vokser opp i fattigdom i din kommune?

Gå inn på www.barnefattigdom.no og se hvordan bildet er i din kommune.

Omfang	Verd for valg 2021	Verd for 2020
Barn i husstander med økonomisk beredning 2020	17,2%	11,7%
Barn i husstander med økonomisk beredning og beredningsnivå 2020	13,1%	8,8%

Sjekk gjerne hva som gjøres for å bekjempe familiefattigdom i kommunen – har kommunen en handlingsplan for å bekjempe familiefattigdom? Har kommunen en fritidsklubb som barn og unge bruker? Gå inn i partienes partiprogram eller valgprogram, og se hva de skal gjøre for å bekjempe familiefattigdom.

2

Inviter en politiker til et internt møte

Iblant kan det være vanskelig å forstå hvordan politikken fungerer. Hva er viktig i valgkampen og hvordan foregår valgkampen? Hvem er det egentlig som styrer min kommune? Ta kontakt med en politiker. Kanskje kjenner du noen som sitter i kommunestyret i din kommune? Hvis ikke finner du politikere på nettsiden til kommunen. De fleste er veldig glade for slike henvendelser.

Målet med dette møtet er å både bli kjent med politikere i kommunen og å høre hva de gjør for å bekjempe familiefattigdom. I tillegg er dette en fin anledning til å fortelle hva Redd Barna jobber med, og hva vi mener må til for å innfri alle barns rettigheter. Still spørsmål til politikere: hva vil ditt parti gjøre for å bekjempe familiefattigdom? Hva skal dere gjøre for at alle barn har tilgang på en fritidsklubb? Hva skal dere gjøre for å sikre at alle barn får delta på fritidsaktiviteter.

Dette møtet vil være nyttig både for frivillige, som får lære mer om politiske prosesser, og det blir nyttig for politikeren som får høre mer om Redd Barna og hva vi står for.

3

Planlegg et debattmøte

Når det nærmer seg valget så er det fint å arrangere debattmøter eller samtaler om familiefattigdom i kommunen. Her kan dere både invitere politikere, men også folk som jobber med barn eller folk som selv vet hvordan det er å ha vokst opp i fattigdom. Her kan dere gjerne samarbeide med andre organisasjoner som også jobber med familiefattigdom eller inkludere barn og unge på fritidsarenaen (Frelsesarmeen, Kirkens bymisjon, Idrettsråd, fritidsklubber osv). Et slikt møte bør være åpent for alle, og målet er at politikere må svare for hva de skal gjøre for at ingen barn i kommunen skal vokse opp i fattigdom.

Du kan lese mer om å lage debattmøter i Aktivitetshåndboka.

4

Sjekk om gode levekår og familiefattigdom er med i partiprogram/valgprogram

Sendte du og/eller din lokale gruppe ut innspillsdokumentet som vi beskrev i første fase? Da er tiden kommet til å følge det opp!

Gå inn på partiet sin web-side og søk "partiprogram" eller "valgprogram" og se om noen av våre innspill på gode levekår og familiefattigdom har kommet med. Dersom du ikke finner noe kan du sende en mail og spørre om valgprogrammet er ferdig. Dersom det ikke er ferdig kan du spørre om de har et utkast som du kan se på, og evt sende nye innspill.

Be om et møte med utvalgte partigrupper. Send oss gjerne en mail for veiledning om hva du kan si på et slikt møte. Vi har blant annet en power point som kan brukes.

5

Skap synlighet om tematikken – lag utstilling på biblioteket

Flere forfattere har skrevet om barn som vokser opp i familier med lite penger, Abid Raja, Maria Lavik, Kaisa Suchow-Hansen, Ingvild H. Rishøi for å nevne noen. Spør ditt lokale bibliotek om de vil lage en utstilling om tematikken.

Kanskje kan dere gjennomføre en boksamtale på biblioteket? Er det noen lokale forfattere, kunstnere eller ildsjeler som brenner for tematikken er det fint å invitere de. Inviter gjerne politikere til å delta i samtalen, eller kanskje de vil åpne arrangementet eller delta som publikum i salen.

Inviter presse til å dekke arrangementet/utstillingen og ta bilder og del på sosiale medier.

6

Skrive leserinnlegg

I alle kommuner er det barn som gruer seg til ferier, som ikke kan være med i bursdager fordi de ikke har penger. De kan ikke delt på fritidsaktiviteter fordi det er for dyrt. Barn i kommunen savner kanskje en møteplass. Alt dette kan være utgangspunkt for å skrive leserinnlegg.

Vi hjelper deg gjerne med å skrive leserinnlegg som er tilpasset din lokale virkelighet. Husk at alle leserinnlegg må godkjennes og at du må få leserinnlegg godkjent før du sender inn.

Du kan lese mer om å skrive leserinnlegg i Aktivitetshåndboka. Den finner du her: www.reddbarna.no/for-frivillige/aktuelle-kampanjer-og-ressurser/

7

Besøk valgkampstands

Når valgkampen starter ønsker de politiske partiene og vise seg frem mest mulig av sin politikk og hva de skal gjøre i kommunen Dette gir oss en fin anledning til å stikke innom for å høre hva de skal gjøre helt konkret for å bekjempe familiefattigdom.

Dette kan dere gjøre:

- 👉 Finn ut når partiene står på stand i din kommune, og velg gjerne et tidspunkt der det ikke er alt for mye folk slik at de har mulighet til å snakke med dere.
- 👉 Ta på Redd Barna-t-skjorte eller -jakke slik at alle ser hvor dere kommer fra. Ta med flyer om familiefattigdom og utfordre de som står på stand til å svare på spørsmål og å lese hva Redd Barna mener må gjøres.
- 👉 Lag et skilt med Redd Barna-logo og et utsagn, for eksempel «Mitt parti vil jobbe for at vi får færrest mulig fattige familier i min kommune».
- 👉 Ta bilde eller filmsnutter av politikerne og skiltet når dere snakker med dem. De fleste vil gjerne ha mest mulig publisitet i valgkampen, men spør likevel om det er ok å poste på sosiale medier.
- 👉 Send også gjerne bilder til ditt regionkontor og til torill.froise@reddbarna.no slik at vi kan ha en samlet oversikt over alle stands vi har besøkt.

Bildene under er fra valgkampen i 2019 når frivillige fra Redd Barna Bergen besøkte valgkampstands på Torgallmenningen.

Når bør du gjennomføre de ulike aktivitetene?

Januar - mars: Begynne å planlegge debattmøter. Invitere ansatte til å snakke med gruppen om tematikken familiefattigdom. Sjekk om familiefattigdom er i lokale partiprogrammer. Kartlegg din kommune.

April: Starte å skrive leserinnlegg. Planlegge aktiviteter.

Mai: Starte med utadrettet aktivitet. Sende inn leserinnlegg til lokalavisen. Gjennomføre debattmøter eller andre arrangementer/aktiviteter.

Juni: Gjennomføre debattmøter eller andre arrangementer/aktiviteter. Begynne å planlegge når vi skal besøke valgkampstands.

Juli: Sommerferie

August: Besøke valgkampstands og snakke med politikere. Gjennomføre debattmøter eller andre arrangementer/aktiviteter.

September: Snakke med politikere. 11. september: Valgdagen!

Ta i bruk prosjektplan-malen på siste side for å legge planer for aktiviteter.

Bestill en rådgiver fra Redd Barna

Du og din lokale gruppe kan når som helst ta kontakt og ønske at Redd Barna rådgivere:

- deltar på gruppemøter eller oppstartsmøter dere har hvor dere skal planlegge hva dere vil gjøre i lokalvalgåret for å bidra med faglig påfyll og ideer
- deltar på arrangement/aktivitet dere gjennomfører og holder innledning/foredrag om familiefattigdom eller leder samtale med politikere eller andre

Ta kontakt om hva dere ønsker og trenger!

Andre ressurser

Glem ikke at du alltid vil finne mye nyttig informasjon i Facebook-gruppen "[Redd Barna \(kampanjegruppe for frivillige og ansatte\)](#)".

Si i fra om du ikke er medlem der, så fikser vi det!

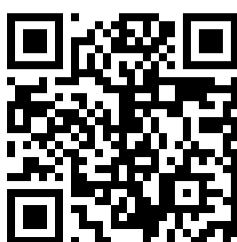
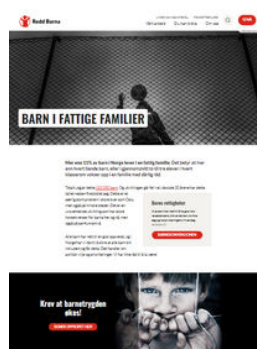
Før du begynner å påvirke politikerne opp mot lokalvalget, vil vi anbefale at du tar kurset "Lokalpolitisk påvirkning" på Redd Barna sin kurs-app Motimate. Info om Motimate kurs-app og hvordan laste ned og logge inn finner du her:

www.reddbarna.no/for-frivillige/kurs-og-opplaering/

Vi vil også anbefale å ha Redd Barnas aktivitetshåndbok, innspillsheftet til politikerne "På parti med barna" og [Redd Barnas nettsider om familiefattigdom](#) tilgjengelig. Disse finner du ved å scanne QR-kodene under, og på denne lenken:

www.reddbarna.no/for-frivillige/aktuelle-kampanjer-og-ressurser/

Lurer du på noe?

Du kan når som helst kontakte ditt regionkontor for å få hjelp og råd i planlegging og gjennomføring av aktiviteter du har lyst til å gjøre.

Rådgiver for lokalpolitisk påvirkning Torill eller Ane og Marianne i kampanjeteamet kan også kontaktes for tips og spørsmål du måtte ha. Se kontaktinfo i starten av heftet.

Prosjektplan -mal som kan brukes til å planlegge aktiviteter

PROSJEKTLEDER:

BESKRIVELSE AV PROSJEKTET (kort beskrivelse av prosjektet. Hva vil du få til med prosjektet. mål og målgruppe).

HVA SKAL GJØRES (beskrivelse av oppgaver og aktiviteter)

HVA TRENGER JEG FOR Å GJENNOMFØRE PROSJEKTET (utstyr, lokaler osv.)

HVEM MÅ JEG SAMARBEIDE MED (beskrivelse av personer du må ha med på laget for å klare å gjennomføre prosjektet)

TIDSPLAN (når må ting gjøres)

HVA MÅ JEG HUSKE PÅ

Evaluering: (hvordan gikk det, hva lærte vi)